

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

XXVI. An credant animas hominum, qui decesserunt antequam satisfactionem integram praestiterunt, & antequa[m] integre purgati fueru[n]t, cruciari in purgatorio, & an eis opitulentur preces, ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

esse. Occurret in eius historia & doctrina de recipiendis lapsis. Ita adiungas similia exempla, conuersionem Aaronis, Manasse, Petri & aliorum, & accommodes ad dicta Euangelij, quæ affirmant recipi lapsos, vt Dominus inquit: Septuagies septies remitte. Sunt enim exempla ad regulas accommodanda. Hac integra consideratione fidem confirmes, nec de vno homine dici vtiliter potest, nisi & symbola & ornamentum temporum Ecclesiam intuearis.

Hæc commemoratio utilis est, & gloriam Dei illustrat, deinde ornat ipsos quoque, qui sunt domicilia Dei, & testes de eo, & sunt ornati ingentibus virtutibus, quæ etiam sunt testimonia de Deo, & de præsentia Dei in Ecclesia.

ARTICVLVS XXVI.

AN CREDANT ANIMAS HOMINVM
qui decesserunt antequam satisfactionem integram præ-
stituerunt, & antequam integre purgati fuerunt, cru-
ciari in igne purgatorio, & an eis opulentur
preces, eleemosynæ & oblationes, quæ
pro eis in Ecclesia fiunt?

In hoc articulo impudenter ostendunt inquisitores illi, se cu-
linis & veneri suo patrocinari. Defendunt purgatorium, ne lucra,
quæ habent ex inferijs funebribus amittant, & multo verius pro fo-
cis dimicant, quam pro aris.

Videtur archetypum orationis, quam Græci legati exhibuerunt Cardinali Cusano in Synodo Basiliensi de purgatorio, in qua narrant veteres suos scriptores nullam facere mentionem purgatorij, & Chrysostomi interpretationem recitant de dicto Pauli ad Corinth. vbi inquit: Ipse autem saluus erit sic quasi per ignem, id est, in tentationibus euanescent opiniones, quæ sine verbo Dei receptæ fuerant, & quasi incendio tentationum conflagrabit. Tunc enim necesse est quæri veras consolationes in verbo Dei. August. in Enchiridio ita loquitur, vt dubitationem suam significet: Incredibile non est esse ignem purgatorium, & quæri potest, & latere nonnullos, &c.

POSTEA Gregorij spectris confirmata est opinio non solum purgatorij, sed etiam liberandarum animarum per sacrificia. His spectris opponendum est mandatum Deut. 10. Non quæras veritatem à mortuis, omnia enim hæc abominatur Dominus. Mouit etiam multos narratio in 2. Maccabæorum cap. 12, vbi dicitur: Duo millia drachmarum missa esse Hierosolymam, ut pro mortuis sacrificia ferent, & grata sicut sacrificiis mentio drachmarum. Etsi liber 2. Maccabæorum apocryphus est, ideoque hoc testimonium aliqui rejiciunt, tamen fieri potest, ut acciderint

ciderint illa apud Iudæos, quia apud ipsos quoque multæ superstitiones & magni abusus sacrificiorum fuerunt. Certissimum est autem, sacrificia Iudaica neque uiuentibus neque mortuis potuisse mereri remissionem culpæ neque pœnæ post mortem, sed fuisse exercitia uiuentium. Teneatur autem uera doctrina tradita in Prophetiis & Apostolicis scriptis, quæ duas tantum uias mortuis proponit. Affirmat conuersos ad Deum & credentes, certo esse hæredes æternæ salutis, & non conuersos ad Deum affirmat certo in æternas pœnas abijci. Hæc expressissimè docentur in concione Christi Matt. 27. nec proponitur media uia post mortem. Sic enim dicitur ad Heb. 9. Omnibus hominibus constitutum est semel mori, deinde iudicium. Et contra opinionem de uia media, consolantur conuersos & credentes hæc dulcissima dicta Ioan. 3. Qui credit non iudicatur. Ioan. 5. Amen amen dico uobis, qui uerbum meum audit, & credit ei qui misit me, habet uitam æternam, & in iudicium non uenit, sed transit a morte in uitam. Roman. 7. Iustificati fide, pacem habemus apud Deum. Iam si essent pœnæ animarum credentium, quæ exuerunt corpora, esset horribilis sensus iræ Dei. Rom. 8. Si Christus in uobis est, corpus quidem mortuum est propter peccatum, Spiritus uero uiuit propter iusticiam. Mortuo igitur corpore non restat peccatum in Spiritu credente, qui est templum Dei, & huc congruit dictum: Hodie mecum eris in paradiso. Apoca. 14. Beati mortui qui in Domino mortui sunt amodo. Certe, dicit Spiritus. Apo. 2. Esto fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronam uitæ. Possunt & multa talia dicta addi, quale est hoc Salomonis Prou. 14. Malicia sua eueretur impius, & habet fiduciam iustus in morte sua. Non igitur est in eo sensus iræ Dei in morte, & fuga, quæ esset, si restarent pœnæ purgatorij. Præcidantur autem curiosæ quæstiones de loco animarum his dictis: Domine Iesu suscipe spiritum meum. Item: Hodie mecum eris in paradiso. Item: Iustorum animæ in manu Dei sunt.

HÆC breuiter de quæstione, An sint pœnæ purgatorij, dixi, & uolo expendi testimonia citata, quia consolationes dulcissimas continent. Deinde impudentia inquisitionum consideretur. Vanissima fabula est, quæ extruit purgatorium ex satisfactionibus. Fuerunt in Ecclesia olim spectacula, quibus recipiebantur lapsi, stabant aliquot diebus extra locum cœnæ Domini, ut conspicerentur, ut alij commones facti firmiores essent. Hæc spectacula nominabantur *corvæ* & satisfactiones, & erant ritus ab hominibus exempli causa instituti, nihil pertinentes ad remissionem culpæ & pœnæ æternæ aut ullarum pœnarum, quibus Deus peccata hominum punit. Consuetudo autem sumpta fuit à uetustis patribus, cuius umbram & Ethnici retinuerunt, qui uolebant homicidas genere signa reatus, ut gerit Orestes, item Adrastus, ut scirent homines ut

tandum esse eorum conuictum. Hos antiquos mores cum ignorarent monachi, sinxerunt ritus illos esse merita coram Deo, & longa reia est mendaciorum. Dicunt culpam ita remitti, vt pœna æterna mutetur in penam purgatorij. Postea dicunt pœnas purgatorij compensari talibus ritibus, quos nominant satisfactiones, & has redimi postea suunt pecunia, emtis, ut nominant, indulgentijs.

HÆC deliramenta breuiter recito, quia plerisque iunioribus ignota sunt, quos tamen prodest commonefieri, ut cogitent, qualibus præstigijs doctrina Ecclesiæ corrupta fuerit. Ac ut quæstus esset maior ex sacrificijs funebribus, dixerunt oblationem missarum longe preciosiorem esse omnibus satisfactionibus. De hac tota fabula breuis & firma responsio est: Satisfactiones quas nominant canonicas, quæ sunt opera indebita, nec necessaria sunt, nec merentur remissionem culpæ nec pœnæ æternæ, nec vllarum pœnarum temporalium in hac vita, aut post hanc vitam, nec sunt cultus Dei, nec placent Deo, iuxta dictum: Frustra colunt me mandatis hominum, &c.

M A N I F E S T V M est igitur, falso ex satisfactionibus extrui purgatorium, sed firmis imò retinenda est vox Euangelij, quæ affirmat propter solius filij Dei obœdientiam gratis, simul remitti & culpam & pœnam æternam, nec pro culpa & pro pœna æterna est alia compensatio, nisi obœdientia filij Dei, iuxta hæc dicta: O mors, ero mors tua, & eris pestis tua inferne. Item: Sanguis Christi purificat nos ab omnibus peccatis. Ad Hebræos 2. Vt per mortem aboleret eum, qui tenet potentiam mortis, videlicet Diabolum, & liberaret hos, qui metu mortis in tota vita rei erant seruitutis. Zach. 5. Tu in sanguine testamenti tui emittis vinctos tuos de lacu, in quo non est aqua. His & similibus testimonijs perspicue refutantur deliramenta de Pontificijs satisfactionibus.

P A V C A etiam de oblatione dicam. Firmissima regula est: Nihil habere rationem Sacramenti extra vsum à filio Dei institutum, quia instituere Sacramenta, quæ sint testimonia gratiæ, id solius diuinæ autoritatis est, quæ promissionem gratiæ tradit. Manifestum est autem cœnam Domini institutam esse, vt sit sumtio viuentium, vt ibi fidem exerceant, qua credant se accipere beneficia Christi, & esse membra eius. Nihil autem ad mortuos pertinet sumtio, quod manifestum est, nec instituta est oblatio. Cum igitur oblatio pro mortuis opus sit toto genere diuersum ab institutione, sic horrendus idoli cultus, qua de re pij diligenter cogitent, & purior antiquitatem intueantur, quæ certe non docet oblationem corporis aut sumptionem fieri pro mortuis, seu mereri eis remissionem vllius pœnæ. Postea vero irrepsit mentio precatationis pro mortuis, sicut paulatim in Ecclesiâ sparsa sunt errorum semina, quia etiam sancti extruunt stipulas supra fundamentum. Deinde magis accessit

sic cumulus & horribilia idola in Ecclesiam collarata sunt, non solum in scititia & superstitione, sed dulcedine quæritur, sicut apud Daniëlem dicitur: Colent Deum Maozim auro & argento. Nec addo longiorem disputationem, sed affirmo illas oblationes pro mortuis, quas vendunt Pontificij, esse idolorum cultus. Tenenda est autem regula: Fugite idola. Quare sciamus & hanc causam iustam esse cur nos seingamus ab illis idolorum defensoribus.

ARTICVLVS XXVII.

AN CONIUGIVM OMNIBVS HOMINIBVS sine discrimine concessum sit?

RESPONDEO. Necessè est omnes pios considerare, quæ sit vera Ecclesia Dei, quia in Symbolo dicimus: Credo esse Ecclesiam sanctam Catholicam. CVM autem lex Dei aliquo modo natura nota sit, demonstratio inde sumi potest, qui cæcus non sint Ecclesia Dei. QVICVNQVE doctrinam contrariam vili præcepto morali defendunt, hos non esse Ecclesiam Dei certum est.

DEFENDVNT autem Pontificij contrarias primo præcepto inuocationes mortuorum & idolorum: defendunt item contrarias doctrinas præcepto, Non mœchaberis, prohibent coniugium magis parti hominum, Presbyteris, Monachis, & puellis inclusis in Monasteria, & causam præbent tetræ confusionibus libidinum.

OPPONATVR ergo prohibitionibus Pontificijs regula: Operetur Deo magis obædire quam hominibus. Dicit autem Paulus: Vitandæ scortationis causa, vnusquisq; habeat vxorem suam, Hoc præceptum nec Pontificijs legibus nec votis Monasticis tolli potest.

HIC simul consideretur, tristia peccata esse omnes contaminationes à Deo prohibitas, & Deum valde irasci omnibus, qui præcepta diuina de vagis commisionibus violant. Ac iræ magnitudo primum ex voce diuina discatur. Loquitur Paulus de æternis poenis 1. Cor. 6. Ne erretis, Scortatores, adulteri, homicidæ, &c. non possidebunt regnum Dei. Gal. 5. Talia facientes regnum Dei non possidebunt. Ephes. 5. Omnis scortator aut obscænus non habet hereditatem in regno Christi & Dei. Dicitur Leuitici comprehendit poenas corporales & æternas: Omnis anima quæ fecerit has abominabiles, peribit de populo suo, caute ne vos talia facientes, terra euomat, sicut euomit Cananæos. De vtroq; genere poenarum loquitur dicitur ad Hebræos: Scortatores & adulteros puniet Deus. DEISTI poenarum exempla aspiciantur. Conflagratio Sodomorum, de qua narratio in Genesi ostendit ipsum filium Dei fuisse executores poenarum, Deinde clades Benjamin orta à rapta Leuitæ coniuge, Exilium Dauid.